

Työtaistelutilasto 2014

Sisältö

Esipuhe	3
EK:n jäsenyrityksissä 143 työtaistelua vuonna 2014	4
Lähes kaikki lakot laittomia	5
Työtaisteluita eniten teollisuudessa sekä kuljetuksessa ja liikenteessä	6
Työtaisteluilla pyrittiin vaikuttamaan työvoiman vähentämiseen, työnantajan työajo-oikeuteen tai tukemaan muita osapuolia	7
Työtaisteluista aiheutuvat vahingot merkittäviä	8
Laittomista työtaisteluista mitättömät sakot	9
Suomessa enemmän työtaisteluja ja laittomia lakkoja kuin kilpailijamaissa	11
Suomi on lakkoherkkä maa	12

Esipuhe

Luotettavat, ennakoitavat ja vakaasti toimivat työmarkkinat ovat perusedellytys yritysten kilpailukyvyille, uusille investoinneille ja työllisyyden kasvulle. Suomen työmarkkinajärjestelmää leimaa vuodesta toiseen toistuvat, pääasiassa laittomat työtaistelut, jotka eivät kuulu vakaasti toimivaan työmarkkinajärjestelmään. Niillä rikotaan myös järjestelmällisesti yhteisesti sovittuja pelisääntöjä. Työehtosopimusten voimassa ollessa ei laittomia työtaisteluita pitäisi olla yhtäkään. Laittomien työtaisteluiden määrä Suomessa on poikkeuksellisen suuri verrattuna esimerkiksi muihin pohjoismaihin.

Työmarkkinajärjestelmämme valuvikaa ilmentää myös lailliset, mutta usein täysin suhteettomat tukityötaistelut. Tästä hyvänä esimerkkinä vuoden 2014 kesäkuun alussa toteutettu ahtaajien päivän tukityötaistelu, jolla AKT pysäytti kaikki Suomen satamat tukeakseen oman ammattiosastonsa venäläisen alukseen kohdistamia saartotoimia Torniossa. Vahingot päivän satamien pysäytyksellä nousivat logistiikkaketjussa miljooniin euroihin.

Elinkeinoelämän keskusliiton keskeisiä tavoitteita on edistää työmarkkinoiden vakautta ja työrauhaa. Tällä on myös selvä heijastus Suomessa toimivien yritysten kilpailukykyyn. EK on vaatinut useiden vuosien ajan työrauhalainsäädännön uudistamista siten, että se vastaa paremmin tämän päivän tarpeita ja takaa aidosti työpaikkojen työrauhan.

Nykyinen työrauhajärjestelmää sääntelevä lainsäädäntömme on vanhentunut. Työehtosopimuslaki on vuodelta 1946. Laittomista lakoista tuomittavat hyvityssakot ovat mitättömän pieniä ja eivät ole missään suhteessa laittomuuksilla aiheutettuihin vahinkoihin. Lisäksi työtuomioistuimen päätöksiä ei kunnioiteta, vaan laittomuuksia jatketaan työtuomioistuimen tuomioista huolimatta. Hyvänä esimerkkinä tästä on Uudenkaupungin soijatehtaan laittomat työtaistelut keväällä 2014, joista tuomittiin ammattiosasto ja ammattiliitto maksamaan yhteensä 5 kertaa hyvityssakkoja. Myös kynnys tukilakkoihin on matala, järjestelmä mahdollistaa suhteettomien tukilakkojen käyttämisen ja merkittävien vahinkojen aiheuttamisen kiistojen ulkopuolisille yrityksille.

Työllisyys ja kasvusopimuksessa sovittiin neuvottelujärjestelmän uudistamista koskevasta työryhmästä. Sen tehtävä oli pohtia laajasti tarpeellisia sopimusjärjestelmän ja työrauhajärjestelmän uudistuksia. Työryhmän työ keskeytyi helmikuussa 2015. Tästä huolimatta EK pitää ensiarvoisen tärkeänä, että pelisääntöjen saattamiseksi 2000-luvulle löydetään pikaisesti ratkaisu. Yhä kiristynyt kilpailu ja yritysten verkottuminen tekevät yhteiskunnan aikaisempaa haavoittuvammaksi. Nykymallilla ei yksinkertaisesti ole varaa jatkaa.

Tämä julkaisu sisältää tietoja vuoden 2014 työtaisteluista EK:n kentässä. Lisäksi julkaisussa on tietoja työtaisteluista aiheutuvista vahingoista yrityksille ja työtaisteluiden kehityksestä Suomessa sekä kansainvälisesti.

Helsingissä kesäkuussa 2015

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Työmarkkinat

EK:n jäsenyrityksissä 143 työtaistelua vuonna 2014

EK:n jäsenyrityksissä toimeenpantiin vuonna 2014 yhteensä 143 työtaistelua. Niissä menetettiin yli 35 000 työpäivää. Työtaisteluihin osallistui lähes 64 000 työntekijää.

Suurin osa työtaisteluista oli lakkoja. Niitä oli kaikista työtaistelutoimenpiteistä 80 prosent-

tia. Muut työtaistelutoimenpiteet olivat pääosin saartoja, ylityökieltoja ja lakonuhkia.

Työtaisteluja oli eniten toisella vuosineljänneksellä.

Kaiken kaikkiaan työtaisteluja oli vuonna 2014 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Työtaistelut EK:n jäsenyrityksissä vuosina 2013 ja 2014

Vuosineljännes	Työtaisteluiden lukumäärä		Osallistuneet henkilöt		Menetetty työpäivät	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
1.	34	27	5 613	2 903	7 051	5 673
2.	44	58	5 466	11 405	7 622	10 703
3.	26	29	2 940	43 789	5 525	13 528
4.	35	29	4 119	5 722	4 901	5 379
Koko vuosi	139	143	18 138	63 819	25 099	35 283

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto

Mitä ovat työtaistelut?

Työtaistelulla tarkoitetaan työn väliaikaista tahallista keskeyttämistä, työstä kieltäytymistä, sen hidastamista tai muuta painostuskeinoa jonkin päämäärän saavuttamiseksi joko työntekijäpuolen tai työnantaja puolen taholta. Jotta kyse on työtaistelusta, on toimenpiteen oltava luonteeltaan joukkotoimenpide.

EK:n työtaistelutilaston sisältämät työtaistelut jaotellaan seuraaviin ryhmiin:

- **Lakko**, jolla tarkoitetaan työstä kieltäytymistä.
- **Saarto**, jolla tarkoitetaan työntekijöiden pidättäytymistä työ sopimusten solmimisesta määrätyn työnantajan kanssa (tilastoissa ei näy ulkomaisten laivojen saartoja, jotka ovat toisen tyyppisiä saartoja).
- **Jarrutus**, joka on työn tarkoituksellista hidastamista tai sen häiritsemistä.
- **Ylityökielto**, jossa noudatetaan vain säännöllistä työaikaa ja kieltäydytään kollektiivisesti yli- tai lisätyön tekemisestä.
- **Boikotti**, jolla tarkoitetaan työntekijöiden kieltäytymistä käyttää työssään esimerkiksi määrätyn alihankkijan tai toisen yrityksen toimittamia tarvikkeita tai palveluja. Boikotista on kysymys myös silloin, kun työntekijät julistavat jonkin yrityksen tuotteet tai palvelut ostokieltoon.
- **Työsulku**, joka on työnantajan toimeenpanema este työntekijöille. Sulkua edeltää yleensä työntekijöiden toimeenpanema työtaistelu.

Myös **uhkaus** toimeenpanna työtaistelu tai kieltäytyminen yhteistoiminnasta voi muodostaa työtaistelutoimenpiteen.

Lähes kaikki lakot laittomia

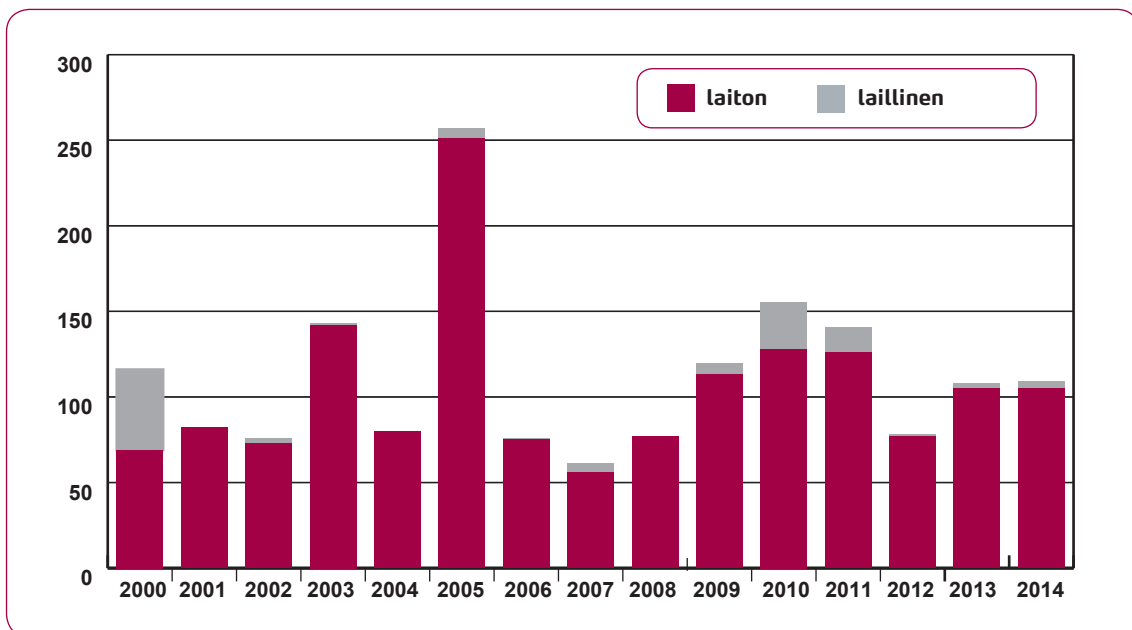
Ilmoitetuista 143 työtaisteluista 109 oli lakkoja ja 6 lakon uhkia. Lakoista 105 oli laittomia. Laittomien lakkojen osuus kaikista lakoista on 2000-luvulla vaihdellut 80 ja 100 prosentin välillä.

Sekä laittomien että laillisten lakkojen määrät pysyivät vuonna 2014 edellisen vuoden tasolla. Laittomia lakkoja oli kumpanakin vuonna

105 kappaletta. Laillisia lakkoja vuonna 2014 oli 4 ja vuonna 2013 niitä oli 3 kappaletta.

Työtaistelut ovat laittomia silloin, kun työtaistelu kohdistuu voimassa olevaan työehtosopimukseen tai kun työtaistelun osalta ei noudateta työriitalain edellyttämää ennakoilmoitusaikaa.

Lakkojen (ei sis. lakonuhkia) määrä EK:n aloilla ja niiden laillisuus yritysten ilmoituksen mukaan

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto

Työtaisteluita eniten teollisuudessa sekä kuljetuksessa ja liikenteessä

Työtaisteluista suurin osa (67 %) toimeenpantiin teollisuuden yrityksissä. Kuljetuksen ja liikenteen osuus työtaisteluista oli 23 prosenttia ja muiden palvelujen osuus 5 prosenttia.

Työtaisteluissa eniten työtunteja menetti teollisuus (42 %). Eniten työtaisteluihin osallistuneita henkilöitä oli kuitenkin rakentamisen aloilla.

Työtaistelut painottuivat edelleen tietyille aloille teollisuudessa. Isoimmat työtaistelut toimeenpantiin edellisten vuosien tapaan pääosin suurissa ventialojen yrityksissä. Työtaisteluja rakentamisen puolella selittää maanlaajuinen mielenilmaus eläkeiän nostoa vastaan elokuussa 2014.

Työtaistelut EK:n jäsenyrityksissä päätoimialoittain vuonna 2014

Toimiala	Työtaistelut		Osallistuneet henkilöt		Menetettyt työtunnit	
	Lukumäärä	Osuus	Lukumäärä	Osuus	Lukumäärä	Osuus
Teollisuus	96	67 %	11 034	17 %	117 920	42 %
Rakentaminen	7	5 %	42 123	66 %	84 984	30 %
Kuljetus ja liikenne	33	23 %	4 676	7 %	42 290	15 %
Palvelut	7	5 %	5 986	10 %	37 072	13 %
Yhteensä	143	100 %	63 819	100 %	282 266	100 %

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto

Työtaistelulla pyrittiin vaikuttamaan työvoiman vähentämiseen, työnantajan työnjohto-oikeuteen tai tukemaan muita osapuolia

Vuonna 2014 yleisin syy työtaisteluille olivat yritysten sopeuttamistoimet. Noin kolmanneksessa työtaisteluista syyksi ilmoitettiin työvoiman vähennys tai sen uhka.

Tukitoimenpiteet olivat toiseksi yleisin syy työtaistelutoimille. Vuotta leimasi mm. tukitoimet Suomen satamissa ja kuljetuspuolella.

Työnjohdolliseen menettelyyn, työn järjestykseen tai muuhun henkilöstöpolitiikkaan liittyvät erimielisyydet olivat kolmanneksi yleisin syy työtaisteluun ryhtymiselle.

Suurimpien työtaistelujen syyt vaihtelivat

huomattavasti. Koko yritystä koskevan työtaistelun syyksi saatettiin ilmoittaa esimerkiksi yksittäinen työnantajan päätävävaltaan kuuluva ratkaisu tai yt-neuvottelujen aloittaminen tai yt-neuvotteluiden jälkeiset päätökset.

Työtaistelutoimet, joiden perusteena on työvoiman vähennys tai sen uhka, erilaiset palkka-vaatimukset tai työnantajan henkilöstöpolitiikka, kohdistuvat lähtökohtaisesti aina työehtosopimukseen. Työehtosopimuksen voimassa ollessa edellä mainituilla perusteilla järjestyt työtaistelut ovat laittomia.

Työtaisteluiden lukumäärä EK:n jäsenyrityksissä ilmoitetun syyn mukaan 2014

Työtaistelujen syy	Työtaistelujen lukumäärä	Osuus
Palkkavaatimus tai muu palkkaerimielisyys	13	9 %
Työvoiman vähennys tai sen uhka	47	33 %
Työnjohdollinen menettely, työn järjestelyt tai muu henkilöstöpolitiikkaan liittyvä syy	25	17 %
Työolosuhteet, työsuojelu	1	1 %
Muu sisäinen syy	9	6 %
Alan työehtosopimusneuvottelut	6	4 %
Alan työehtosopimuksen soveltaminen esim. rajariidat	4	3 %
Tukitoimenpide	32	22 %
Muu ulkopuolinen syy, esim. poliittinen painostus	5	3 %
Syytä ei ilmoitettu/ei tiedossa	1	1 %
Yhteensä	143	100 %

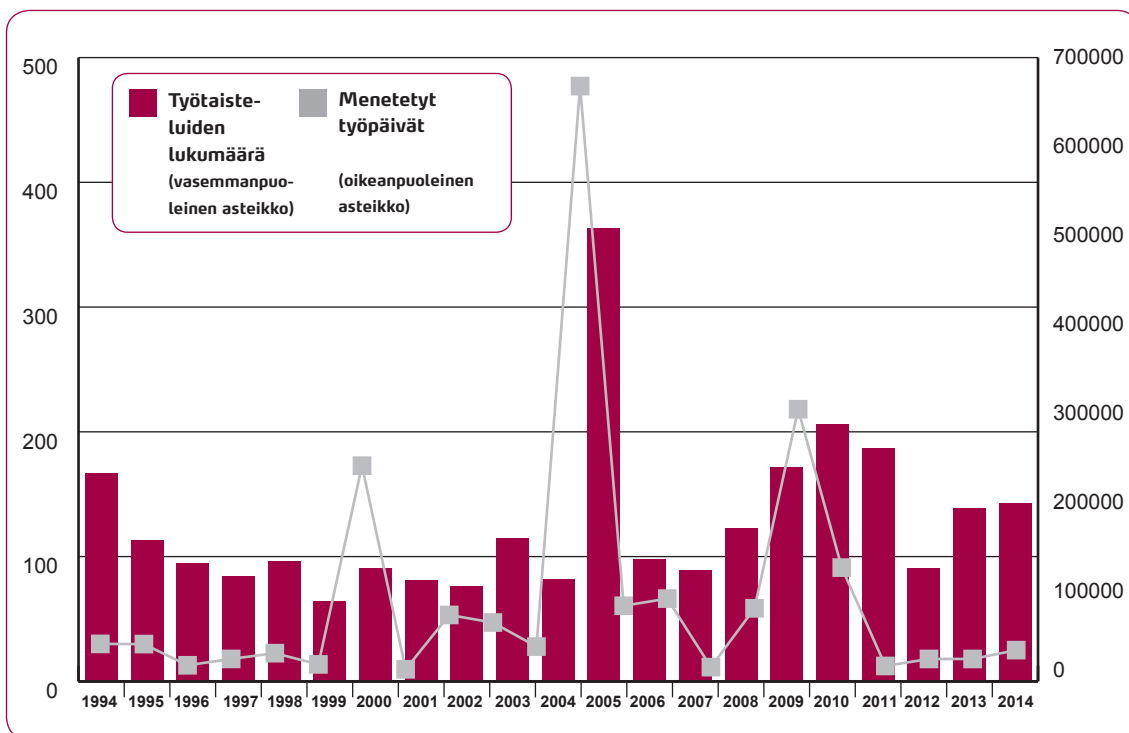
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto

Työtaisteluista aiheutuvat vahingot merkittäviä

Perinteisesti työtaisteluista aiheutuvia menetyksiä on arvioitu työtaisteluista aiheutuvina työpäivämenetyksinä. Vuonna 2014 yritykset menettivät runsaat 35 000 työpäivää työtaisteluiden takia. Työtaisteluissa menetettyjen työpäivien määrä oli vuonna 2014 selvästi suurempi kuin vuonna 2013.

EK:n työtaistelutilastossa arvioidaan myös työtaisteluista aiheutuneiden taloudellisten menetysten kokonaismäärää. Yritysten arviot työtaisteluista aiheutuneista menetyksistä vaihtelevat tuhansista euroista aina miljooniin euroihin asti työtaistelua kohden.

Työtaistelujen määrä ja työaikamenetykset EK:n jäsenyrityksissä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto

Laittomista työtaistelusta mitättömät sakot

Julkaisua varten tarkasteltiin myös työtuomioistuimen vuoden 2014 laittomia työtaisteluita koskevia ratkaisuja. Työtuomioistuin antoi ratkaisun yhteensä 189 jutussa. Näistä työtaisteluita koskevia tuomioita oli 74. Tuomioista käy ilmi, että ammattiosastot tuomittiin maksamaan vuonna 2014 hyvityssakkoa yhteensä 236 700 euroa ja ammattiliitot 206 400 euroa laittomista työtaisteluista. Yhteensä nämä tahot tuomittiin maksamaan hyvityssakkoa 443 100 euroa. Yksittäisistä liitoista ajanjaksolla eniten hyvityssakkoja laittomista työtaisteluista tuomittiin maksamaan Elintarviketyöläisten liitto.

Työtuomioistuimessa tuomittujen laittomien työtaisteluiden vahingot yritykset arvioivat oikeuskäsittelyissä yhteensä n. 11 miljoonan euron suuruiseksi. Suhde tuomittujen hyvityssakkojen ja yrityksille laittomista työtaisteluista arvioidun vahinkojen välillä osoittaa, että nykyisten työrauhasäännösten mukaiset seuraamukset laittomuuksista ovat mitättömän pienet aiheutuneisiin vahinkoihin nähden. Huolestuttava piirre on myös se, että laittomia työtaisteluita jatketaan työtuomioistuimen tuomioista huolimatta, kuten esimerkiksi 1. nähdään.

Esimerkkejä laittomista lakoista vuonna 2014, niiden arvioidut vahingot ja työtuomioistuimen (TT) tuomitsemat hyvityssakot:

1. TT:2014-47, TT:2014-56, TT:2014-57, TT:2014-58, TT:2014-71:

Uudenkaupungin soijatehtaalla järjestettiin työtaisteluita 24.2.2014–26.2.2014, 4.3.2014–7.3.2014, 10.3.2014–14.3.2014, 24.3.2014–31.3.2014.

Työtaisteluun osallistui 30 työntekijää. Työtaistelun syynä olivat palkkaukseen liittyvät erimielisyydet. Työtaistelu kohdistui voimassa olevan työehtosopimuksen palkkausta koskeviin määräyksiin. Työtaistelutoimenpiteet jatkuivat työtuomioistuimen useista aiemmin antamista, työtaistelutoimenpiteet lainvastaisiksi toteavista tuomioista huolimatta.

Lakot aiheuttivat yritykselle yli 1 000 000 euron vahingot ja olivat osasyynä yrityksen konkurssiin hakeutumiseen keväällä 2014.

Työtuomioistuin tuomitsi eri tuomioillaan ammattiosaston maksamaan samasta työtaisteluista hyvityssakkoja yhteensä 33 700 € ja ammattiliiton 60 500 €.

2. TT:2014-48: Työntekijät järjestivät yrityksessä mielenilmauksen 1.11.2013 kello 00–17, jona aikana alkaviin työvuroihin ammattiosaston veturinkuljettajat eivät saapuneet.

Työtaistelun syyksi ilmoitettiin työnantajan yksipuolinen menettely ja se, että ammattiosastot eivät hyväksyneet työnantajan päättämiä, aiempaa lyhyempiä veturinkuljettajien ruuhka-aikojen kääntymisaikoja. Työtaistelu kohdistui työehtosopimuksen työnjohto-oikeutta koskevaan määräykseen.

Työtaistelu vaikutti koko pääkaupunkiseudun ja usean muun kaupungin väliseen junaliikenteeseen. Yritys arvioi matkustajaliikenteen vahingot yhteensä noin miljoonan euron suuruiseksi ja tavaraliikenteen vahingot noin 325 000 euron suuruiseksi. Lisäksi työtaistelu vaikeutti yli 200 000 junamatkustajan matkoja.

Työtuomioistuin tuomitsi ammattiosastot maksamaan hyvityssakkoa yhteensä 5 000 euroa.

Esimerkkejä laittomista lakoista vuonna 2014, niiden arvioidut vahingot ja työtuomioistuimen (TT) tuomitsemat hyvityssakot:

3. **TT:2014-86:** Yhtiössä järjestettiin työtaistelu 29.8.2013 kello 13.30 ja 2.9.2013 kello 6.30 välisenä aikana. Työtaisteluun osallistui 230 työntekijää.

Työtaistelun syynä oli yksittäisen työntekijän irtisanominen. Työtaistelu kohdistui voimassa olevan työehtosopimuksen osana noudatettavan yleissopimuksen työnjohto-oikeutta koskevaan määräykseen, jonka mukaan työnantajalla on oikeus ottaa toimeen ja erottaa työntekijä sekä määrätä työn johtamisesta.

Lakosta aiheutui vahinkoa yhtiölle menetettyinä työtunteina yhteensä 1962 tuntia ja taloudellinen vahinko oli työntekijöiden työpanoksen puuttumisena sekä menetettynä tuotantona yhteensä noin 88 000 euroa. Taloudellisen vahingon lisäksi lakosta aiheutui aineetonta vahinkoa yhtiön toiminnan luotettavuudelle erityisesti johtuen yhtiön toimimisesta puolustusvoimien strategisena kumppanina.

Työtuomioistuin tuomitsi ammattiosaston maksamaan hyvityssakkoa 2 600 euroa.

4. **TT:2014 -159:** Yhtiön työntekijät poistuivat työpaikaltaan 20.3.2014 klo 13.20 ja palasivat työhön 26.3.2014 klo 6.00. Lakkoon osallistui 660 työntekijää. Lakko toimeenpantiin vastalauseena yhtiössä käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen tulokselle. Työtaistelu kohdistui voimassa olevan työehtosopimuksen työnjohto-oikeutta koskevaan määräykseen.

Yhtiö arvioi työtaistelusta aiheutuviksi vahingoiksi 1 650 000 euroa.

Työtuomioistuin tuomitsi ammattiosaston maksamaan hyvityssakkoa 3 800 euroa.

Suomessa enemmän työtaisteluita ja laittomia lakkoja kuin kilpailijamaissa

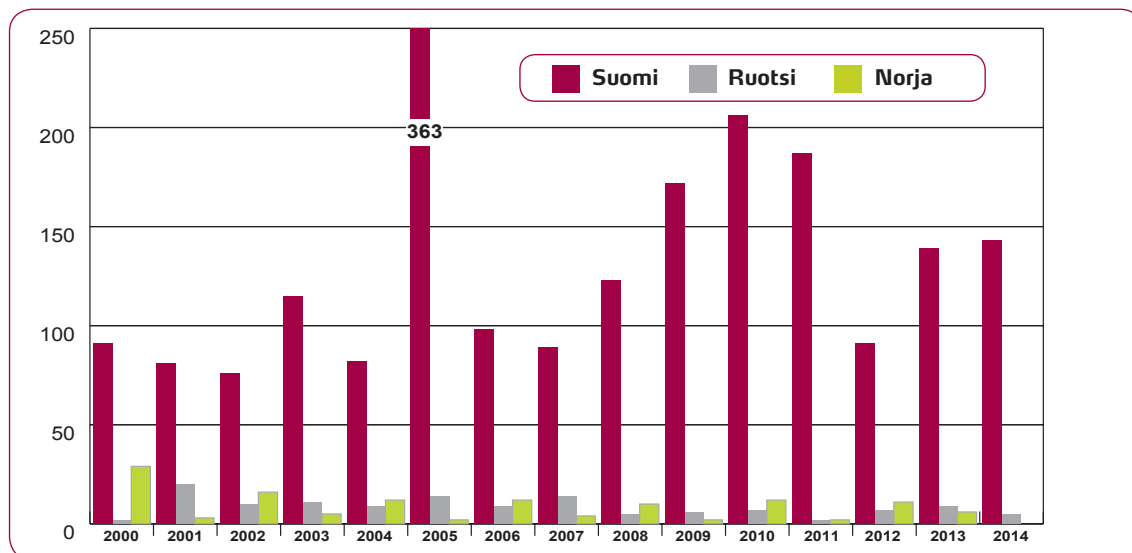
Suomessa on työtaisteluita vuosittain moninkertainen määrä Ruotsiin ja Norjaan verrattuna. Suomessa myös laittomien lakkojen osuus on pysynyt jatkuvasti poikkeuksellisen korkeana. Tämä erottuu myös kansainvälisessä vertailussa.

Esimerkiksi Ruotsissa on ollut viimeisten viiden vuoden aikana vain yksi laiton lakko.

Laittomien lakkojen määrä väheni Ruotsissa merkittävästi 1990-luvun alussa. Silloin muutettiin lainsäädäntöä siten, että yksittäisen työntekijän vahingonkorvausvastuulle laittomista lakkoista ei ole laissa enää ylärajaa.

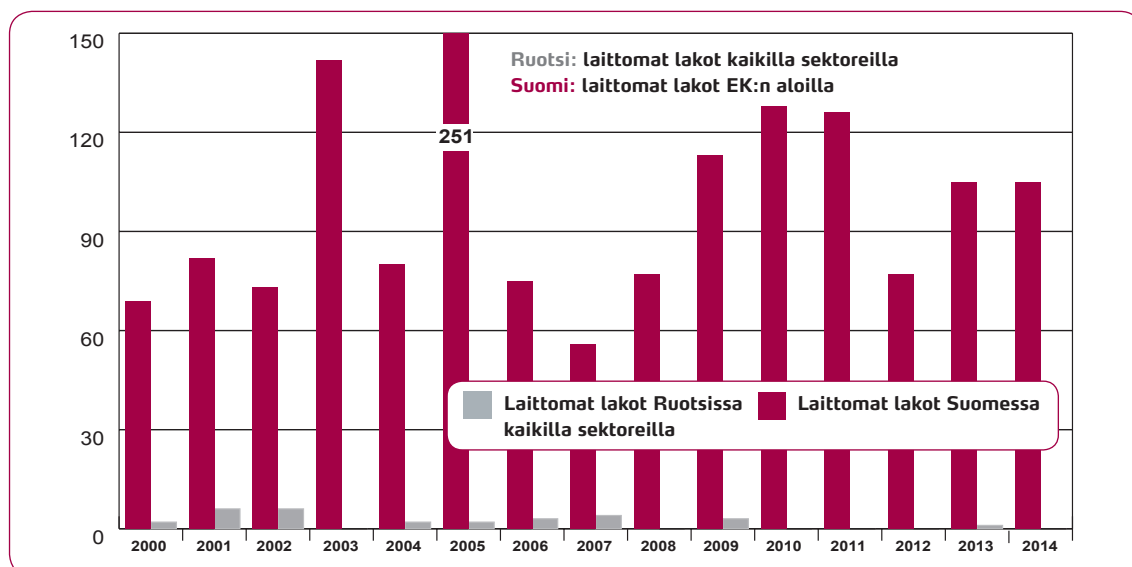
Myös Saksassa laittomia lakkoja on suhteellisesti hyvin vähän.

Työtaistelujen lukumäärä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa (työtaistelut)

Lähde: Medlingsinstitutet, EK, Statistisk centralbyrå

Laittomien lakkojen lukumäärä Suomessa ja Ruotsissa

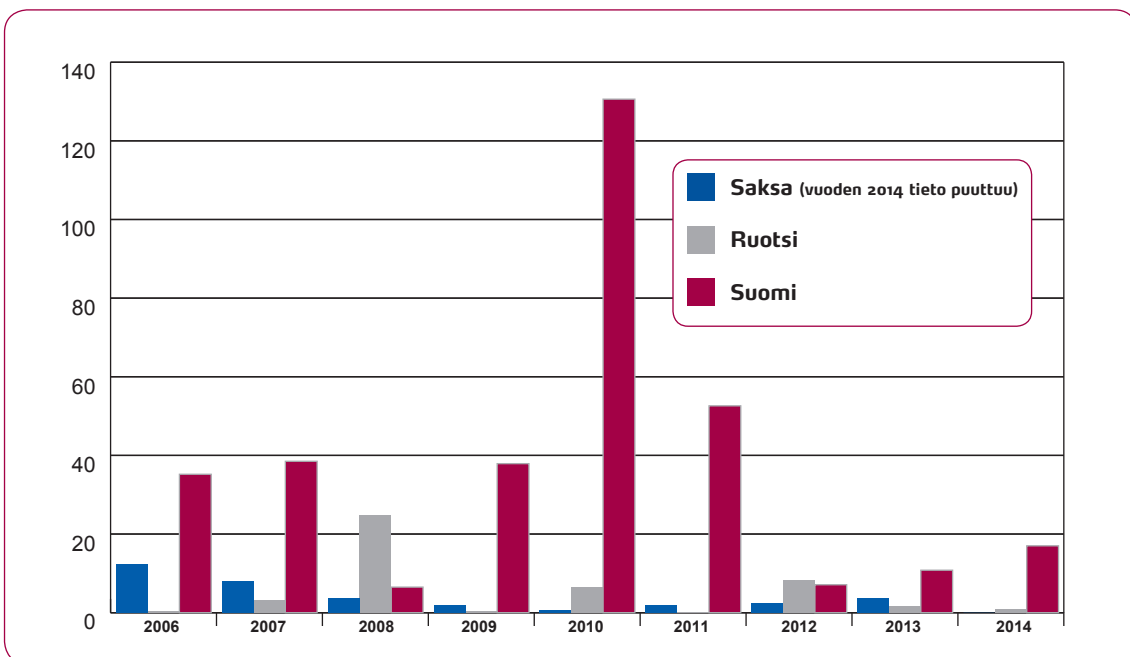
Lähde: Medlingsinstitutet ja EK

Suomi on lakkoherkkä maa

Suomi on kansainvälisesti verrattuna varsin lakkoherkkä maa. Eurostatin, ILO:n ja kansallisten tilastovirastojen mukaan Suomi on työtaiste- luissa menetettyjen työpäivien osalta Euroopan kärkimaita. Esimerkiksi Saksassa, Ruotsissa ja Norjassa työtaisteluita on suhteessa huomatta- vasti vähemmän kuin Suomessa. Saksassa me-

netettiin vuosien 2006 ja 2013 välisenä aikana työtaistelujen johdosta keskimäärin vuodessa noin neljä työpäivää tuhatta työllistä kohden. Ruotsissa menetykset olivat vastaavana aikana noin 5 ja Suomessa peräti noin 37 työpäivää tu- hatta työllistä kohden.

Työtaisteiluissa menetetyt työpäivät 1000 työllistä kohden 2006–2014

Työehtosopimuksella sovitaan työrauhasta

Työehtosopimus on työmarkkinajärjestöille tärkeä keino ohjata työsuhteiden sisältöä ja sopia samalla työrauhasta.

Jos työehtosopimusten tulkintaa koskevia erimielisyyksiä ei pystytä sopimaan työehtosopimusten mukaisessa neuvottelumenettelyssä, työtuomioistuimien ratkaisee oikeusriidat.

Verkottuneessa taloudessa työrauhahäiriöt aiheuttavat yleensä mittavia vahinkoja myös ulkopuolisille. Näitä ovat muut yritykset ja niiden työntekijät, yritysten asiakkaat sekä suuri yleisö, joilla ei ole mitään mahdollisuuksia vaikuttaa itse kiistaan.

EK:n työtaistelutilasto

Elinkeinoelämän keskusliitto ja sen edeltäjäjärjestöt ovat keränneet tietoja työtaisteluista 1970-luvun alusta lähtien. EK:hon ja sen jäsenliittoihin järjestäytyneillä työnantajilla on ollut vuodesta 1971 alkaen jäsenyyteensä perustuva velvollisuus ilmoittaa työtaisteluista työnantajaliitoilleen. Nämä ovat puolestaan toimittaneet tiedot EK:lle.

EK:n työtaistelutilasto toimii myös Tilastokeskuksen laatimana virallisena työtaistelutilastona yksityisen sektorin osalta.

EK:n työtaistelutilaston piiriin kuuluvat kaikki jäsenyrityksissä toimeenpannut työtaistelut. Sellaisia paikallisia työtaistelutoimia, joista ei aiheudu yrityksille selkeästi menetettyjä työpäiviä, ilmoitetaan tilastoon kuitenkin harvoin. Työtaistelutilasto kattaa siten käytännössä kaikki lakot ja työsulut, mutta ei esimerkiksi kaikkia saartoja tai jarrutuksia. Myös suppeiden lakkojen osalta tilaston kattavuus voi olla jossain määrin puutteellinen. Näin ollen työtaisteluita on todennäköisesti enemmän kuin EK:n työtaistelutilasto kuvaa.

Työtaistelutilaston kattavuuden parantamiseksi ja tietosisällön täydentämiseksi työtaistelutilastointia on uudistettu vuoden 2009 alusta. Uusina tietoina kysytään myös tietoja työtaistelu-uhista.

EK:n työtaistelutilasto ei sisällä järjestäytymättömien työnantajien eikä julkisen sektorin työtaisteluita.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Raportti internetissä:

www.ek.fi/julkaisut

Lisätietoja:

Asiantuntija
Minna Etu-Seppälä
Puh. 09 4202 2280

Tutkimuspäällikkö
Jari Haapasalmi
Puh. 09 4202 2298

Tutkimusassistentti

Tuire Lampinen
Puh. 09 4202 2244

Ulkoasu: Arja Nyholm, Jumo Oy

Kesäkuu 2015